

Smittskydd - behandling och profylax mot influensa på Säbo

Innehåll

Smittskydd - behandling och profylax mot influensa på Säbo.....	1
Syfte och omfattning.....	1
Bakgrund.....	1
Beskrivning.....	2
Roller och ansvar	3
Dokumenthistorik.....	4
Referenser.....	4

Syfte och omfattning

Dokumentet är en beskrivning av vilka boende på SÄBO för äldre som bör erhålla behandling eller profylax med antiviralt läkemedel mot influensa på boendet i enlighet med nationella medicinska rekommendationer.

Dokumentet kan fungera som en vägledning för ansvarig verksamhetschef, sjuksköterska och läkare för SÄBO.

Rekommenderad läkemedelsbehandling mot influensa beskrivs i dokumentet:

[Influensa A och B - behandling och profylax \(regionuppsala.se\)](https://regionuppsala.se)

Dessa regionala behandlingsrekommendationer följer läkemedelsverkets uppdaterade nationella rekommendationer (2022). [Behandlingsrekommendation – Behandling och profylax vid influensa \(lakemedelsverket.se\)](https://lakemedelsverket.se)

Bakgrund

Varje år förekommer utbrott av influensa på SÄBO för äldre på grund av spridning av smitta bland boende och personal. Boende på SÄBO löper på grund av hög ålder och kroniska sjukdomar hög risk att bli svårt sjuka av influensa eller av efterföljande lunginflammation med risk för sjukhusvård och död. Årligen stiger dödligheten bland äldre i Sverige i samband med influensaepidemierna.

Boende på SÄBO bör därför skyddas mot influensa i möjligaste mån. Det viktigaste skyddet är **goda basala hygienrutiner** och **årlig vaccination mot**

säsongsinfluensa, av samtliga boende och personal enligt

Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vaccination minskar risken att insjukna vid smitta, minskar smittöverföringen och skyddar mot svår sjukdom, sjukhusvård och död.

För mer information om basala hygienrutiner se [Basala hygienrutiner och klädregler för kommunal vård och omsorg, Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

Folkhälsomyndighetens rekommendation se [Vaccination mot influensa — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#).

Beskrivning

- Om boende på SÄBO insjuknar med influensa **ska antiviral behandling ges**.
- Om boende på SÄBO har blivit tydligt exponerade för influensa ska förebyggande **profylax-behandling** ges.
- Vid omfattande influensautbrott på ett SÄBO med flera verifierade fall och där stora delar av de boende bedöms kunna vara exponerade kan profylax-behandling av hela grupper av boende ibland bli aktuellt efter samråd med Vårdhygien.
- Behandling eller profylax med läkemedel ges alltid efter ordination av läkare.
- Ett lager av oseltamivir bör under influensasäsong finnas på SÄBO för de inledande doserna, innan recept och uthämtning hunnit administreras.
- För skyddsutrustning och övriga vårdhygieniska rutiner för influensa se [Luftvägsinfektioner inklusive covid 19 och influensa – vårdhygieniska aspekter, Region uppsala.se \(pdf\)](#).

Identifiering av boende med influensa

En individ med luftvägsinfektion där PCR-test på luftvägsmaterial är positivt för influensa A eller influensa B.

Identifiering av boende som är exponerade för influensa

1. En individ som varit närmare än 2 meter från index (= ett smittsamt fall med konstaterad influensa A eller B. Smittsamhet föreligger så länge feber kvarstår + 24 timmar och 5 dygn från insjuknande) i mer än 15 minuter på ett dygn.

Exempel:

- delar sovrum eller vådrum med smittsam person
  - sitter bredvid / mitt emot vid samma bord under måltider med smittsam person
  - umgås, pratar/sjunger och liknande tillsammans med smittsam person
2. En individ som blir hostad i ansiktet av smittsam person

Är andra personer än boende exponerade?

Profylax kan också övervägas till andra exponerade som är i medicinsk riskgrupp såsom anhöriga till index.

Insättning av behandling

Ska ges inom 48 timmar från symptomdebut.

Ju tidigare behandlingen startas desto bättre effekt. Om mer än 48 timmar gått är behandlingen inte meningsfull vid lindriga - måttliga symptom.

Behandling inleds omgående efter muntlig eller skriftlig ordination från SÄBO-ansvarig läkare.

Behandling ges enligt behandlingsrekommendationerna [Influensa A och B - behandling och profylax \(regionuppsala.se\)\(pdf\)](#). Det innebär som regel i första hand T.oseltamivir 75mg 1x2 i 5 dygn (dosjusteras vid nedsatt njurfunktion).

Insättning av profylax

Ska påbörjas omgående efter kännedom om exponering, inom 48 timmar från senaste exponeringen. Ju tidigare behandlingen startas desto bättre effekt. Tidigt insatt antiviral profylax mot influensa är mycket effektivt för att förhindra insjuknande. Den som inte insjuknat under inkubationstiden behöver därefter inte påbörja profylaxbehandling.

Profylax inleds omgående efter muntlig eller skriftlig ordination från SÄBO-ansvarig läkare.

Profylax ges enligt behandlingsrekommendationerna [Influensa A och B - behandling och profylax \(regionuppsala.se\)\(pdf\)](#). Det innebär som regel i första hand T.oseltamivir 75mg 1x1 i 10 dygn (dosjusteras vid nedsatt njurfunktion).

Om en influensa-exponerad individ utvecklar symptom som vid influensa (hosta och feber) skall doseringen ändras till behandlingsdos och ges i 5 dygn. PCR-test för att verifiera diagnosen bör tas men svaret skall inte inväntas innan justering till behandlingsdos.

Roller och ansvar

- **Provtagning för diagnostik** av influensa hos boende på SÄBO med luftvägsinfektion och feber sker enligt medicinska riktlinjer.
- Vid PCR-verifierat fall av influensa ska **ansvarig chef eller sköterska på SÄBO** omgående ta reda på tid sedan symptomdebut och identifiera om exponerade boende föreligger. Om indikation för behandling eller profylax finns skall SÄBO-ansvarig läkare eller jourläkare omedelbart kontaktas.

- **SÄBO-ansvarig läkare** eller på jourtid den som ersätter ansvarig läkare skall ordinera antiviral behandling eller profylax om indikation bedöms föreligga och kontraindikationer saknas.
- Om det på ett SÄBO förekommer många simultana fall av influensa och smittspridningen bedöms omfatta en hel avdelning/enhet kan profylaktisk behandling av en grupp individer eller del av/hela enheten i vissa fall övervägas. Vid så omfattande exponering skall **Vårdhygien konsulteras** via telefon 018-611 39 02 eller e-post: [vardhygien@akademiska.se\(pdf\)](mailto:vardhygien@akademiska.se).
- **Vårdhygien** skall bistå i värdering av smittspridningens omfattning och om ett behov av mer omfattande profylaktisk behandling kan föreligga samt ge råd rörande övriga behövliga vårdhygieniska insatser för att stoppa utbrottet.

Dokumenthistorik

Författare:

Smittskyddsenheten Region Uppsala: Anna Gillman, Johan Nöjd, Johan Hedlund.
Vårdhygien Akademiska Sjukhuset: Jakob Morén, Ingrid Isaksson, Pip Engkvist;
SÄBO-läkarnätverket Lena Nyström.
Nära Vård och Hälsa: chefsläkare Kristina Okemia Jonsson och Johan Wallström.

Datum:

2024-01-04: Mindre ändringar i formalia och uppdaterat länkar.

2023-01-13: Dokumentet är en uppdatering av och ersätter tidigare rutindokument publicerat på Region Uppsalas publika hemsida med titeln *Användande av oseltamivir (Tamiflu®) på särskilda boenden för behandling och profylax mot influensa Dnr SME2018-0003*. Med anledning av förtydligandet kring ansvarsfördelning vid bedömning och handläggning av boende/vårdtagare på SÄBO, vilket inkluderar anställda utanför Region Uppsala och dess avtalsparter publiceras det uppdaterade dokument även som ett ViS-dokument.

Referenser

[Basala hygienrutiner och klädregler för kommunal vård och omsorg, Region Uppsala.se \(pdf\)](#).

[Influensa A och B - behandling och profylax \(region uppsala.se\)\(pdf\)](#).

[Behandlingsrekommendation – Behandling och profylax vid influensa \(lakemedelsverket.se\)\(pdf\)](#).

[Luftvägsinfektioner inklusive covid 19 och influensa – vårdhygieniska aspekter, Region uppsala.se \(pdf\).](#)

[Vaccination mot influensa — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\).](#)